

LITERÁRKY V SÍTI

úvod domov **svět** civilizace literatura **umění** nové knihy dok.revue archiv

ZA JEDINÝ E-MAIL TŘI ČÍSLA ZDARMA!

Literární noviny o kultuře i o společnosti jinak než kdekoli jinde
predplatne@literarky.cz

TŘI PERLY

CIVILIZACE

760

- Tomáš TOŽIČKA:
Nákupem za
rozumnější svět
- Matěj STROPNICKÝ:
Exilový čtenář Jan
Vladislav
- Jan ŠICHA:
Bez triků a triček

AUTOŘI TEXTŮ

- Ivan HOFFMAN
- Vít **JANEČEK**
- Petr **JEDLIČKA**
- Lukáš JELÍNEK
- Alexandr KLIMENT
- Olga LOMOVÁ
- Jakub **PATOČKA**
- Jiří PEHE
- Jan ŠICHA
- Tomáš **TOŽIČKA**
- Ludvík VACULÍK
- Alena **ZEMANČIKOVÁ**
- další

DIETMAR EBERLE

Utváření předměstského životního prostoru

Důležitým předpokladem pro navržení nových, v budoucnu životaschopných modelů měst je pochopení města jako systému se strukturou vyplývající z evropské městské tradice.

Fenomén prostorového růstu měst, pro nějž je možno použít pojem „rozšiřování zástavby městského typu“, vedl k přeskupování obyvatelstva v rámci městských regionů: zatímco se ve městech a jejich centrech počet obyvatel snižoval, v předměstských oblastech neúměrně rostl. Toto rozptylování zástavby, ke kterému docházelo bez všeobecného konsensu, již však dávno narazilo na své meze, k čemuž značně přispěl sen o vlastním rodinném domě. V těchto oblastech, jež v mnohém ohledu nabývaly městského charakteru, se stále více rozptylovala stavební činnost i růst obyvatelstva, obrysy města a venkovského prostoru byly stále méně viditelné. Tento typ osídlení, jakási sídelní kaše, Thomasem Sievertsem nazývaná „meziměstím“, klade značné nároky na plochu a tvoří dnes největší část evropských měst. Urbanita už není vázána na město, životní styl venkovského obyvatelstva se velmi připodobnil městskému.

S rostoucím významem předměstí a sílicí konfrontací s těmito specifickými prostory došlo i v urbanistických diskusích k jejich obsahovému posunu. Místo klasických teorií, které se soustředily především na vztah oblasti periferie a původního města, je dnes mnohem více žádána otevřená rozprava o předměstí jakožto prostorové kategorii, o jeho charakteristice, zvlátnostech i eventuálních kvalitách.

Důležitým předpokladem pro navržení nových, v budoucnu životaschopných modelů měst je pochopení města jako systému s určitou strukturou. Tento systém vzniká ze souhry pozitivních a negativních aspektů, tzn. z infrastruktury a struktury zástavby. Ať jsou modely měst na formální úrovni jakkoli rozdílné, podléhá posuzování jejich kvality stále týmž rozhodujícím kritériím. Urbanismus je především otázkou zdrojů, u níž – tak jako u návrhu budovy – jde o to dosáhnout správného poměru mezi plochou, vytvořenou strukturou, a její užitnou hodnotou. V této souvislosti se ukázalo, že evropská městská tradice, jež získala své nejdůležitější charakteristické rysy v 19. století, je vhodným modelem, podle nějž se při dodržování určitých konvencí může organizovat soužití mnoha lidí na omezeném prostoru.

Ústředním tématem je zde hustota, předpoklad pro to, co nazýváme „městský“. Urbanita – jakožto podnětné prostředí pro poměstělou společnost, jakožto místo pro komunikaci, jež přitahuje kulturní, technický a podnikatelský potenciál a vytváří synergie – předpokládá prostorovou blízkost. Pro posouzení kvality života je tedy hustota bydlení rozhodující veličinou v neposlední řadě proto, že lze na základě přiměřené hustoty bydlení dosáhnout prostorového zvýšení kvality bez přídavných nákladů na získávání dalšího prostoru a infrastruktury.

Konstitutivním prvkem evropského modelu města a faktorem, ovlivňujícím zásadním způsobem život ve městě, je jasné rozlišování mezi tím, co je veřejné a soukromé. To ve svém důsledku činí z tvorby ulic, náměstí a parků ústřední akční prostor urbanistické práce. Realita však vypadá jinak a svědčí – podíváme-li se na množství difúzních zbytkových ploch s nedefinovaným účelem – o nedostatečné pozornosti věnované vnějšímu prostoru. Je dědictvím moderny, jejíž rigidní zaměření na strukturu zástavby evidentně odsunulo stranou povinnost přemýšlet v urbanistických kategoriích.

Z toho jasně vyplývá následující: cesty ke zlepšení prostorové i funkční ambivalence meziměstské reality vedou přes zkoumání dvou již zmiňovaných

VYHLEDAT

RSS + Seznam.cz

WebArchiv

0.0.0.0

centrálních témat hustota a utváření vnějšího prostoru. To je také předmětem předkládané práce. V podrobných reflexích k oběma pojmům autor zkoumá otázku, v čem spočívají kvantitativní i kvalitativní hlediska „hustoty bydlení“ a proč bez jasného strukturování vnějšího prostoru respektive bez vysoké kvality okolního prostředí je zpochybněn dosažený standard bydlení. V rovině konkrétních objektů probíhá např. výzkum, nakolik domy ovlivňují svou dispozicí na pozemku vnímání vnějšího prostoru. Jinde se zase věnuje pozornost dosud zanedbávané problematice utváření „obce“ ve všech jejích formách z urbanistického hlediska. Celkově lze však říci, že je zapotřebí, aby architektonický pohled, pohled zaměřený na konkrétní objekt, ustoupil před celostním pohledem, před pohledem, který více směřuje k aktivaci veřejných prostor i k umožnění nových forem uspořádání individuálního bydlení. V tomto smyslu je publikace Sídlní Kaše významným příspěvkem k objasnění difúzní situace v rostoucím předměstském životním prostoru.

- Dietmar Eberle je architekt, působí na škole architektury ETH Zürich jako profesor, od minulého roku je zde děkanem.
- Text vyšel v Literárních novinách 2005-40 na straně 8.
- Publikováno online 4.10.2005

Související články:

- [05-10-04] [Kateřina Dubská: Všude se muselo šetřit](#)
- [05-10-04] [Pavel Hnilička: Fenomén rodinného domu](#)
- [05-10-04] [Pavel Hnilička: Sídlní kaše](#)

[zpět na úvod](#)

inzerce:

